

*Sæpius ventis agitur ingens
Pinus, & celsæ graviore casu
Decidunt turrets, feriuntque summos
Fulmina montes.*

Kain és Hámán az Elyséumban.

A betsületes emberek társaságában mindég voltak gaz emberek, gyilkosok, Tolvajok, rágalmozók s t. és világ végéig mindég fognak is lenni; mert ezek a' rotzszak, a' felső világbéli *Filozofusok*nak értelmek Izerint a' leg-jobb és leg-tökéletesebb Világ Silemájához tartoznak, mellynek ők a' jelen való felső Világot állítják lenni. „Kedves Barátom *Hámán!* Én az en első Ember Apámnak. *Adámnak* Izántó-vető Paraszt ember fia voltam, ki a' magam Testvér ötsémet *Abelt* ártatlanul megöltém. Én voltam tehát a' leg-első Izántó-vető Paraszt, és a' leg-első meg-béjeezett gyilkos az egész Felső Világon, mellyből gondolhatod, hogy a' *Filozofidához* kevelset értek, ugyan azért a' leg-jobb világról való vetélkedést magamnál okososabb emberekre bizván, izollok az én felső világbéli gyilkos atyámfiairól. Azt hiszik az emberek a' felső világon, hogy minden gyilkos gonosz tévő gaz emberek az én Familiámból Izármoztanak, a' honnan még máig-is a' leg-nagyobb gyilkosok és atyafi Izeretet nélkül való Atyáknak *Kainoknak* nevezetnek.

Te *Hámán!* Te az *Asverus* Király adó-fizető népét a' Sidókat egyszeribe kivántad ki-törteni a' első-világból; azért 50 ölvi akasztó-fára függesztettél — és így o'ly nagy lajtorján jöttél vala az *Elyséumba*, mellyhez hasonlóan még soha senki ide nem érkezett. — Hogy én, Testvérem meg-öléséért meg-béjegeztettem és földön futóvá tételtem meg-érdemlettem — hogy te 50 magolságú fára függesztettél még jobban még érdemletted — de hogy én leg-első *Gyilkosnak*, te pedig leg-magasabb *akasztófáralónak* tartatol még máig-is minden Sz. Historiákban a' nem férhet a' fejemben

mert én tsak a' Testvér Ötsémet *Abelt* öltöm-meg, te pedig tsak szándékkal vétkezél — most pedig olyan gyilkosok-is taláthatnak a' Felső-világon, kik egész Országoknak, Nemzeteknek fejét mettzik el; édes Attyokat, leg-igazabb, leg-böltsebb Királyokat — az Istennek fel-kenettetett földi Helytartóját ölik-meg — mellynél már nagyobb gyilkosságot tselekedni még tsak gondolni sem lehet. — Vagynak hát nállunknál még nagyobb Gonosztévő, nagyobb akasztófát érdemlő Gyilkosok még máig-is a' Felső-világon — tsak halgasd e' következő történetet.

A' 19-dik Mártz. *Stokholmból* hozzánk érkezett *Svéd* Lelkek azt beszélik, hogy itt 17-dikben egy álortzás Bál tartatott, mellyben maga a' Király-is meg-jelent. Ezen Bál előtt egy néhány nappal, egy esmeretlen kéztől egy Levelet vészen a' Király, mellyben a' vala irva, hogy vigyázna magára; mert élete után leselkednek — nevezetesen a' ki-hirdetett Bált kerülné-el. A' Király, ki már ezer példait adta, hogy ő semmitől sem fél, ezt számba sem vévén, a' Bálba mégyen. — Elzre vészi itt a' Király, hogy egy *Maszkara* ötlet szüntelen nyomba követi, mellyre kívánnya vala a' Király ötlet meg-szollittani; de ez azonban hirtelen meg-fordulván, már a' Király mettzett gollyóbisokkal és üveg darabokkal vala egy szél pistollyból meg-löve. A' rettentő félclem és bámulás fogá-el az egész jelen való sokaságot. Érzé ugyan a' Király, hogy halálason vólna meg-löve, mindazáltal tsendes indulattal marada. Bé-viteté magát egy oldal szobába, és a' maga Seb-orvassai által, kik a' sebet azonnal halálosnak itélték, sebjait bé kötötte. Itt a' Király a' maga halála árnyékában is bámulásra méltó lelki tsendelséget mutatott; a' sebé-kötés után a' felső Szálába vitette, és ott egy nyugvó ágyba tétetvén magát, parantsott, hogy minden ott lévő külső Udvarok Minillerei hozzá bortsáttassanak. Midön ezek hozzá érkeztenek vólna, minden meg-ütődés nélkül egész érzékenységgel

gel beszélt hozzájuk; a' maga jelen lévő állapotját, eddig való uralkodását le-ábrázolván, megmutatta, hogy néki tellyes élete és igyekezete egyedül csak a' maga népének közönséges boldogságára tzelözött légyen még akkor is, mikor ennek csak módját-is alig lehetett fel-találni. Artatlannak és szabadnak kiáltván azért ötet lelke-esmérte, a' Halállal szembe tsendesesen mégyen 's t. Kérte azonban a' Ministereket, hogy ezen történetről a' magok *Fejedelmeket* tudósítsák, és tegyék bizonyosokká arról, hogy ő az ő erántok való Barátságát és Hivségét magával viszi a' Koporsóba — Még-is 19-dikig egy Kurirt-is *Stokholmból* ki nem botsátottanak.

Ezen hirtelen és véletlen történt szörnyű rémülésben alkalmatosságot talált magának a' *Gyilkos*, átkozott pistollyát és kardját egy szegeletbe vetni, és a' Szalából el-illantani. De csak hamar megtaláltatának mind ezek, és a' kardon az azt készített mester-ember neve, ki meg-tudakoztatván, azt vallá, hogy ő azon Kardot csak egy néhány nappal ez előtt, egy hajdoni *Gárda* Hadnagy *Ankerström* Urnak 'készítette légyen. El-fogaték a' Tiszt azonnal, ki minden hátrálás nélkül meg-is vallá, hogy ő legyen a' Király Gyilkosa; mivel ő a' Királyt egy *Tyrannusnak*, és a' maga népe nyomorgatójának nézte. Meg-kérdeztetvén, ha volnának-e gonosz tselekedetének öszve-esküdt közös társai? tagadja vala előbbfőz; de más nap Gróf *Forsannek* azt a' vallást tevé, hogy ő csak eszköze lett légyen egy öszve esküdt átkozott Társaságnak; és a' leg-főbb Nemesi Rendbéliek között 40 öszve-esküdtet nevezett ki, kiknek nagyobb része azonnal fogságra vitetvén, némellyek el-szaladtanak.

Ezen szörnyű esetre-is még 19-dikben *Stokholmban* egész tsendesség volt, a' mennyire ezen rettenő történet engedte — a' Király pedig a' maga halálához készült — más tudósítások szerint pedig meg-is holt. — Ezek a' Gonosztévők a' magok

Hazájok és Nemzetjek édes Attyát, nem egy Juh Pásztor *Abelt*. — az Istennek felkenettetett Koronás földi Helytartóját, nem egy néhány rongyos 'Sidót öltenek meg, azért nem én vagyok *Káin* a' legfőbb gyilkos, hanem ezek; nem te érdemled *Hámán*, hanem ezek a' legmagosabb akasztó-fát a' felső világon. — — Ezen történetet halgatván az *Elyséum-béli* szelid lelkek keservesen könyveznek vala, hogy a' felső világbéli emberek kegyetlensége a' fenevadakét fellyül haladja.

Tellyesek a' Stokholmi rettenő újaggal minden Levelek. Azt írják sokan, hogy a' Király még 20-dikban életben volt — A' Kítsiny idejü Korona Hertzez mellé egy 6 személyekből álló igazgató Tanácsot állított fel a' Király, és ennek *instructióját* nem csak maga *dictálta*, ha nem tulajdon keze irásával meg-is erősítette. — A' Gyilkosnak ki nyilatkoztatása végett 10 ezer, kézbe adásáért pedig 25 ezer Tallér vala jutalmul ígérve. — A' tenger szeleit és az utokat fegyveres nép állotta el, hogy senki se szökhessen. A' Stokholmi menő jövő Possán a' Levelek felbontatnak, hogy a' dolog világosodjék. Minden orában külömb külömb tagjait vizik fogságba az őszve estütt átkozott seregnek. 20-dikban Gr. *Claude*, az ifju Gr. *Horn*, egy öreg Generálnak fia, és Gróf *Ribbing* vitettek fogságra. Oberflájd. *Liljehorn* volt, ki a' név nélkül való Levélben a' Királyt intette, hogy a' Bálba ne menne. Ő is, mint a' dolognak előre tudója kéznél van.

A' Frantziák napja derülni kezdett. Ezt pedig nem valami idegen és hihetetlen Levélből írjuk, hanem a' Bétsi Udvari Ujjságból, melly noha a' Frantziák dolgát nem nagyítja, most mindazonáltal e' következő fontos dolgokat jegyzi-meg róllok.

A' Frantziák Királya valamit ezen napokban a' Külső Minister *Delesárt*, a' Hadi Minister *Narborne*, és a' tengeri Minister helyébe a' *Jakobiták Klubjából*, így közelebbről a' Belső, az adó-fizetés dolgára; és az igazság ki-szolgáltatására ügyelő Mini.

Ministerek helyébe is ezen *Jákobiták* közzül választotta és téve Ministereket. — Ez az utolsó, az az, a' kit a' Király *Justic Ministernek* nevezett, egy közönséges Polgár: csak arról nevezetes, hogy tudós ember. A' neve *Garnier*. A' *Feudale Jusról* írt egy Könyvet. Ez nem váltotta fel a' Ministerséget. Már most azt mondják, hogy ő helyette bizonyosan a' *Bordeaux* Városba-béli Polgár-mester fogna Ministerré lenni. — A' Király egy irását küldötte Mártz. 24-dikén a' Nemzeti-gyűlés elejébe, melyben annak, hogy magának minden Ministereket a' *Párisi Jákobiták Klubjából* választott legyen, e' képpen adja okát. „

„En olyan embereket választottam volt Ministereimnek, kiket néken az ő magok gondolkozásának modja, és az a' köz jó vélekedés is jóvalolt volt: most pedig ezeknek helyébe szükségesnek állítottam olyanokat rendelni, kiket nékem a' népnek benne vetett bizodalma ajánlott. Az, a' kit *Justic Ministernek* választottam, kért hogy tégyek mást helyébe. Tudtára fogom a' N. Gyűlésnek adni, kit rendelék ennek is helyébe. „

Illy nagy befolyása lévén a' *Jákobiták Klubjának* a' *Frantziák*' mostani igazgatásának formájához, ne tsudálkozzunk rajta, hogy a' Külső és legfőbb Minister *Dumourier*, Mártz. 19-dikén a' *Jákobiták Klubjában* illyen beszédet tartott — „

„Atyámfiai, Barátim! Minden szempillantásim arra vagynak szánva, hogy a' nép bennem való bizodalmanak, és a' *Constitutzió* szerint való Király valóíztásának meg-felelhessek. Azon *Traktákban*, mellyek az én foglalatosságim, egy szabad Nemzethez illő hathatóság, és egy *Constitutio* szerint való Ministernek igazságos maga viselete által fogok munkálódni. Ezen *Trakták* nekünk rövid idő alatt vagy állandó békeiséget, vagy egy mindent el-váloíztó háborut szűlnek. Ezen utolsó történetben én le fogom az én Politikus pennáimat tenni, hadi méltóságom vézsem ismét magamra, hogy vagy győzedelmesen éllyek, vagy az én atyámfiai-val

val szabadon halljak-meg. Terhes munkát vések magamra: arra kérem tehát ezen Társaság tagjait, hogy vélem levelezvén, tanácsokkal segéljenek. Mondják ki nékem a' leg-keményebb igazságot, de segéllyenek-is engemet, és távoztalsanak töllem minden rágalmazást. Tsak ennyi az, a' mit atyámfiától kérek. „

Ezen beszéd mindennek tettett: de hogy a' Klúb Prézesse ezt annyira méltoztatta, hogy réá felelt, már e' nem mindeának tettett, mint a' mivel az ezen Társaságban uralkodó egyenlőség megbántatott volna. A' Prézés ezen vádra nem felelhetett egyebet, hanem hogy ő meg-vallya a' maga hibáját, a' mellyet abból a' nagy bámulásból tselekedett, hogy egy Pátriota Ministert szemlélhetett. Erre a' Klúbnak egy *Robertspier* nevű tagja azt felelte, hogy nem tartja lehetetlennek, hogy egy Minister igaz Polgár ne lehessen. 's a' t.

A' Jákobiták; hogy magokat másoktól megkülömböztethessék, veress sapkákat kezdtek vól hordozni. Az után tsak hamar majd egész Páris ollyat kezdett viselni. A' dologból vefzekedés-is kezdett vól már támodni. A' múlt 19-dikben még a' *Vóltér* képe-is veress sapkával jelent-meg a' Téatromon. — Már most a' Párisi Polgár-mester kérésére le-tették a' Klúb tagjai ezen szerentséilen veress sapkát, és el-vegezték magokban, hogy a' Nemzeti Kokárdánál egyéb meg-külömböztető jelet viselni nem fognak. Az olta mások-is miadenek le-tették a' veress sapkát.

Hogy a' Frantziák dolga jobb oldalára akar fordulni, annak ez-is egy jele lehet, hogy az Afignátáknak árrok Mártz. 22-dikéről 23-dikára, 24-dikére 's a' t. egyszeriben két annyit-is hágott, mint az előtt vól. Ennek felette a' katonák szedése-is igen szerentsésen mégyen. — Vagyon hát a' Frantziáknak pénzek és katonájok. A' Ministeriom Jákobitákból áll. Ezeket a' Király tette, és ezek az ő Agensei. — Ezekből akárki meg-ítélheti a' Frantziák állapotját.

Nemet

Német Országról ezt írják, hogy ezen hónapnak 11 — 12 és 15 dikén egy 6682 féből álló Magyar seregtske fog a' Svéviai szélekbe bé-érkezni: u. m. — a' Tsászár Könnyü Dragonyosaiból 6 Svadron — a' *Klébek* Regementyéből 2 Bat. — a' *Karajtzai* Dragonyosaiból is egy részetske — a' *Gemingen* Reg. ből 2 Bat. — a' *Ferdinándéből* is 2.

Elegyas jegyzések. — N. Pest V gyének Apr. 2-dikán tartott közönfészes gyűlése s. t. hól az Ország gyűlésére a' felyebb múlt eiztendébéli Deputatúlok, u. m. Or. Vitzé Ispány K. Tanátsos *Szyli Josef* és K. Tanátsos *Darvas Urak* újra ki-neveztetének, oly *instructioval*, hogy leg előbb is az *Inauguration* munkálodjanak. — Tanátsos és *Protonotarius Németh* János Ur *Causarum Directorrá* tétetett. — A' Földmársallájdinánti Ranggal *Fiumei* Kormányozóvá tétetett *M. Písztori Sándor* Ur ő Nga Martz. 26 dikén, 21 ányú lövelék között nagy pompával és vivát kiáltások között fogattatott-bé *Fiumeban*. — Lömnitzer Illósn Uinak ezen munkátskája: *Flores Posonienses* arany pénzrel jutalmaztatott vala meg Mártz. 26 dikén Posonyban.

Erdélyből a' Székely földről azt írják, hogy itt minden féle Barmak igen drágák — egy pár jó ökörért másfél ház és 200 M. forintok is megadatnak — egy Juh 6 — 7, egy jó ökörbőr 14 — 20 forint. Keuyérnek való huzát lehet 1 forinton venni. — Bajáról iratik, hogy a' Bácsutai N. Oláh V gyék minden dolgokat Magyar nyelven kezdettenek folytatni, és más V gyék is hól csak nem tsupa Rátzokból áll a' Vgye. Boldog Isten! Ezek a' mi idegen nyelvű Hazánkfiak miisoda örömmel kívánnják magokat a' mi Nemzeti nyelvünk szerint alkalmaztatni! — méltó hogy szeressék őket!

Debretzen 31. Mártz. 1792. — Felséges II-dik *Leopold* jó Királyunk' halálának szomorú emlékezetére, *Mártzius* 28dikán, déli órakor, ebben a' Városban minden Harangok meg-vonattak; 29-dikén pedig a' Reformátusoknak mind a' 3 Templomaikban ehhez a' gyászos *Solemnitáshoz* intézetett *Prédikátziók* tétettek, és ugyan az nap három iz-
ben

ben minden Harangok meg - szollaltak; 30-dikán végre, déli 12 órakor ujra meg-húztattak minden Harangok. — „A' T. T. Prédikátor Urak közt itt mostanában változás történt. T. T. T. *Bályei Péter* Ur (a' mint már egyik Levelünkben írjuk vala) Sz. Hivataláról önként le-mondott, — és helyébe most Sz. György Nap után vitetik az Ispotalyból T. T. *Szihfjai György* Ur, ama szép Magyar Munkáiról mind a' két Haza előtt eléggé esmeretes Tudós; — kinek-is helyébe, a' Városból, T. Tisztelendő *Dedki István* Ur fog ki-költözni; a' pedig nem bizonyos, hogy az üresen maradandó Paróchia kinek fog jutni? — A' Ref. Kollegyumnak edgyik Profelsora T. T. *Ormós András* Ur felől, már most mint bizonyost irhattuk azt, a' mit a' minap egy Levelünkben jelenték vala, hogy t. i. ez a' szorgalmatos Tanító, az Oskolai Katédnáját, templombéli Katédrával tseréli-fel: mert *Alártzius* utolsó napján, T. T. *Halmi István* Ur helyébe *Szoboszlóra* ki-költözött. Még a' sem tudatik, hogy ki fog az üresen maradt Tanítószékbe bé-állittatni: hanem, mi tsak azt kívánnuk, hogy, *szálljon arra a' T. T. Ormós Ur Tanításbéli tehetségének kettős mértéke* — — *de edgyes-is elég lesz/z.* — —

A' Petets Debretzenben annyira uralkodik, hogy hárman-is fekülznek benne némelly háznál, és halnak-is. Rég hogy ezen nyavallya itten ily nagy mértékben nem uralkodott.

A' Pesti Deák Ujjságnak 24-dik darabjában egy új könyvről vagy on emlékezet, melly következendő Titulus alatt jött-ki — *Licetne Episcopis et Parochis derelictis Residentiis suis in Diaetis, et aliis Dicasteriis ad Politica Regni negotia se immiscere* 1792 in 8no pag. 56. — Ennek rövid homlok írása igen jól ki-meritti a' könyvnek egész tzéllját, ilyen versetskében. — Mundanas curas fluxique negotia laecli — Mitte aliis, tu Pastor Oves, tu sedulus agnos — Pasce —

Költ Bétsben 10-dik Aprilisben 1792.

Sz. S.